

УДК 37.013.83

**Луніна Вікторія Юрїївна,
директор Комунального закладу
«Харківський центр
дослідницько-експериментальної діяльності
"Будинок учителя" Харківської обласної ради»**

МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЧИТЕЛЯ НА ОСНОВІ РОБОТИ ЦЕНТРУ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ ЗАКЛАДУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

***Анотація.** Реформування освітньої галузі України актуалізує важливість розвитку творчого потенціалу педагогів. У статті обґрунтовано модель розвитку творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій ОІППО, яка репрезентує цілісну систему методичної роботи в міжкурсовий період. Особливу увагу приділено опису змістового та діяльнісного блоків моделі, котрі визначають особливості організації роботи з педагогами. Виокремлено критерії сформованості компонентів творчого потенціалу вчителя. Окреслено перспективи подальших досліджень у напрямі створення методичних рекомендацій щодо впровадження моделі у практику роботи закладів післядипломної освіти України та розроблення інструментарію для вимірювання рівнів творчого потенціалу вчителя.*

***Ключові слова:** творчий потенціал учителя, розвиток творчого потенціалу, модель розвитку творчого потенціалу вчителя, післядипломна освіта, заклад післядипломної педагогічної освіти, Центр освітніх інновацій.*

Лунина Виктория Юрьевна

МОДЕЛИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА УЧИТЕЛЯ НА ОСНОВЕ РАБОТЫ ЦЕНТРА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ИННОВАЦИЙ ЗАВЕДЕНИЯ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

***Аннотация.** Реформирование образовательной отрасли Украины актуализирует важность развития творческого потенциала педагогов. В статье обоснована модель развития творческого потенциала учителя на основе работы Центра образовательных инноваций ОИППО, которая представляет целостную систему методической работы в межкурсовой период. Особое внимание уделено описанию содержательного и деятельностного блоков модели, определяющих особенности организации работы с педагогами. Выделены критерии сформированности компонентов творческого потенциала учителя. Намечены перспективы дальнейших исследований относительно создания методических рекомендаций по внедрению модели в практику работы заведений последипломного образования Украины и разработки инструментария для измерения уровней творческого потенциала учителя.*

***Ключевые слова:** творческий потенциал учителя, развитие творческого потенциала, модель развития творческого потенциала учителя, последипломное*

образование, заведение последипломного педагогического образования, Центр образовательных инноваций.

Lunina Viktoria Yuriivna

**MODELLING OF THE TEACHER CREATIVE POTENTIAL
DEVELOPMENT BASED ON WORK OF THE EDUCATIONAL
INNOVATIONS CENTER OF THE INSTITUTE OF POSTGRADUATE
PEDAGOGICAL EDUCATION**

Abstract. *Reformation of education in Ukraine actualizes the importance of teachers creative potential development. The article deals with the model of the teacher creative potential development at the Educational Innovations Center of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education, which represents the whole system of methodical training in the period between advance training courses. The most attention is paid to description of its blocks for essence and activity, which define the peculiarities of teachers' training. Also the criterias for components of teacher creative potential are discussed. The research perspectives are determined as creating methodical recommendations for using the model at institutes of postgraduate pedagogical education in Ukraine and selecting the instruments for gauging levels of teacher creative potential.*

Key words: *teacher creative potential, development of creative potential, model of the teacher creative potential development, postgraduate education, institute of postgraduate pedagogical education, the Educational Innovations Center.*

Постановка проблеми

Актуальність проблеми дослідження. В умовах інтенсивних суспільних перетворень успішне вирішення складних економічних і соціальних проблем пов'язане з навчанням та вихованням молодого покоління, для чого важливе значення має професіоналізм учителя. Ключовою фігурою перетворень в освітній галузі виступає педагог із високим рівнем творчого потенціалу й особистісної культури. Післядипломна педагогічна освіта забезпечує можливість успішної професійної самореалізації вчителів завдяки безперервному розвитку їхнього творчого потенціалу, зокрема, під час методичної роботи в міжкурсовий період.

Організація методичної роботи, спрямованої на розвиток творчого потенціалу вчителів регіону, має базуватися на відповідному науково-методологічному підґрунті, що максимально враховує специфіку професійної діяльності педагогів та особливості розвитку їхнього потенціалу в умовах післядипломної освіти.

Основним джерелом раціонального вибору змісту післядипломної освіти, способів організації методичної роботи з метою удосконалення професійної майстерності педагогів є моделювання відповідної діяльності Центру освітніх інновацій інституту післядипломної педагогічної освіти – структурного підрозділу, що забезпечує вивчення, узагальнення й поширення перспективного педагогічного досвіду та педагогічних інновацій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Особливості розвитку творчості педагога під час професійної підготовки, безпосередньої діяльності та післядипломної освіти розглядають у численних

наукових працях В. Богословський, В. Горшкова, В. Загвязинський, В. Кан-Калик, Г. Коджаспірова, В. Риндак, Л. Сгонник, Г. Селевко, А. Тряпціна, Н. Ничкало, В. Семиченко, Н. Кузьміна та ін.

І. Сабатовська⁶ відзначає, що моделювання як науковий метод пізнання передбачає дослідження об'єктів пізнання на їхніх моделях, побудові й вивченні моделей реально наявних предметів, процесів або явищ із метою отримання пояснень, а також для передбачення явищ, які цікавлять дослідників. Учені-педагоги розуміють модель як уявну або матеріально реалізовану систему, що відображає або відтворює об'єкт дослідження (природний чи соціальний) і здатна змінювати його так, що її вивчення дає нову інформацію стосовно цього об'єкта¹.

Визначаючи можливість застосувати моделювання для опису та вивчення істотних ознак розвитку творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій інституту післядипломної педагогічної освіти, ми виходили з твердження Л. Колосової⁷ про те, що будь-яка науково-методична установа є відкритою динамічною системою, а тому вона в цілому і всі її структурні компоненти, зокрема, можуть бути змодельовані для вивчення особливостей їх взаємодії, встановлення певних тенденцій, закономірностей, принципів їх функціонування і розвитку. Такий підхід не суперечить думці В. Пуцова⁴, І. Жорової та інших науковців, які з позицій системного підходу розглядають післядипломну освіту як складну, відкриту і динамічну систему.

Водночас дослідниця І. Сабатовська⁶ зауважує, що оскільки модель виступає більшою чи меншою мірою спрощеним образом оригіналу, то реальному об'єкту моделювання може відповідати нескінченна кількість образів-моделей, що відрізняються одна від одної й акцентують увагу на різних аспектах модельованого об'єкта.

Мета статті полягає в обґрунтуванні моделі розвитку творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій Інституту післядипломної педагогічної освіти та опису складових цієї моделі.

Виклад основного матеріалу

Спираючись на досвід вітчизняних і зарубіжних учених (Н. Устинова⁸, Н. Мартишина³ та інші) та аналіз наукової літератури, ми розробили структурно-компонентну модель розвитку творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (рис.).

⁶ Сабатовська І. С. Модель особистості та соціальна спрямованість діяльності майбутнього фахівця / І. С. Сабатовська // Проблеми сучасної педагогічної освіти : зб. наук. пр. — Ялта : РВВ КГУ, 2013. — Вип. 38, ч. 2. — С. 24–30. — (Серія «Педагогіка і психологія»).

¹ Енциклопедія освіти / голов. ред. В. Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с. — С. 516.

⁷ Теорія та практика управління професійним розвитком науково-педагогічних та педагогічних працівників в умовах трансформаційних змін в освіті: кол. монографія / Є. Р. Чернишова, Л. М. Колосова, Н. В. Любченко, М. Е. Морозова ; за наук. ред. Є. Р. Чернишової. — Луцьк : Вежа-Друк, 2015. — 296 с.

⁴ Пуцов В. І. Що далі? Післядипломна освіта – складна, відкрита і динамічна система / В. І. Пуцов // Управління освітою. — 2002. — № 6(30). — С. 9–12.

⁸ Устинова Н. В. Розвиток творчого потенціалу вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук / Н. В. Устинова ; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. — К., 2006. — 21 с.

³ Мартишина Н. В. Становление творческого потенциала личности педагога : монография / Н. В. Мартишина. — М. : Изд. дом Рос. акад. образования ; Москов. психол.-соц. ин-т, 2006. — 264 с.

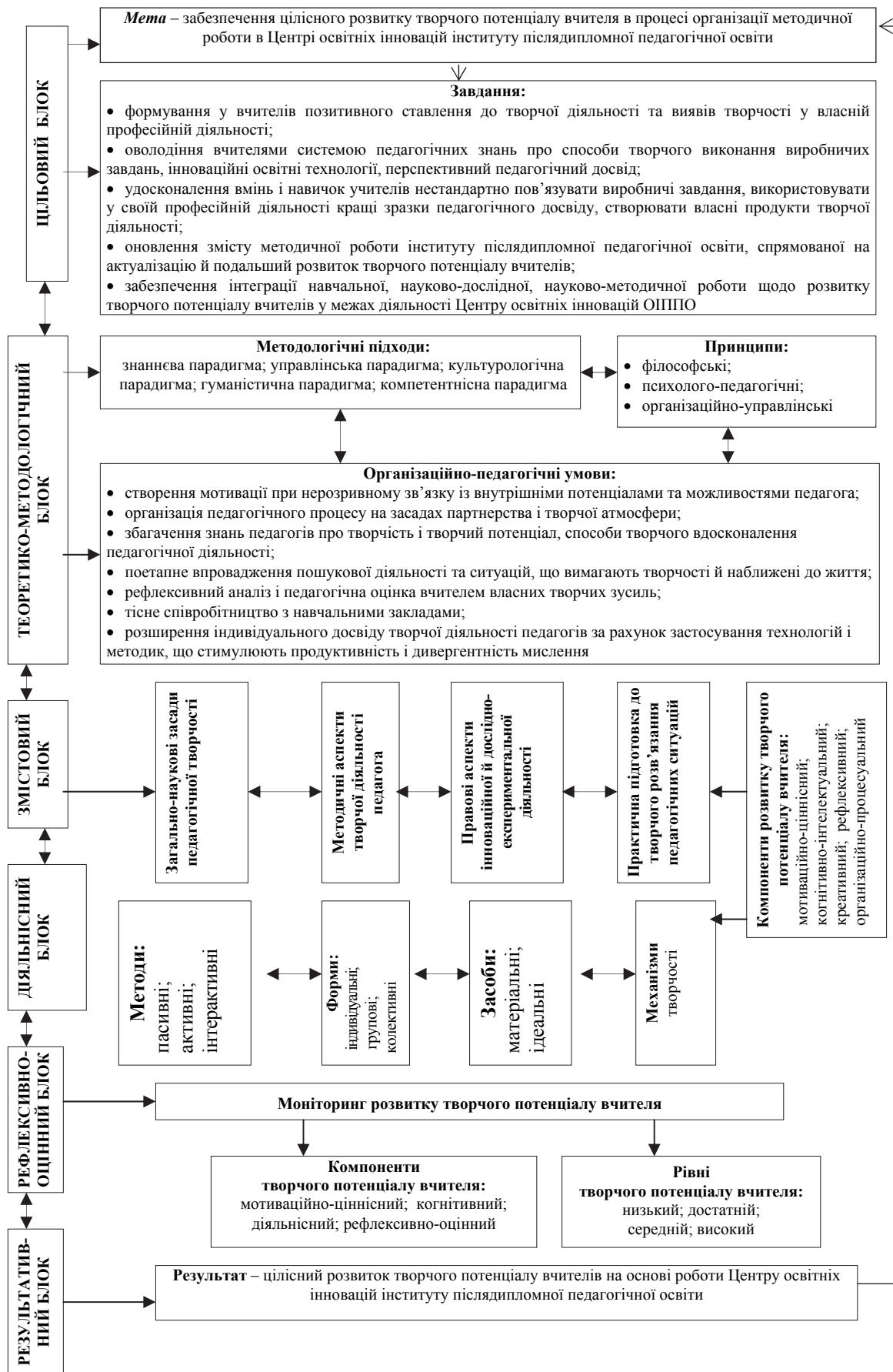

Рис. Модель розвитку творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Зазначена модель включає декілька блоків:

- *цільовий*, де визначено мету діяльності Центру освітніх інновацій щодо розвитку творчого потенціалу вчителя й завдання, у яких реалізується поставлена мета;
- *теоретико-методологічний*, що об'єднує методологічні підходи, принципи, на котрих ґрунтується процес розвитку, та організаційно-педагогічні умови, в яких він відбувається;
- *змістовий*, що зумовлює відбір змісту навчального матеріалу, котрий сприятиме розвитку творчого потенціалу вчителя;
- *діяльнісний*, який охоплює методи, форми, засоби методичної роботи з педагогами та механізми розвитку їхнього творчого потенціалу;
- *рефлексивно-оцінний*, котрий вимагає здійснення моніторингу розвитку творчого потенціалу вчителя за всіма його компонентами відповідно до визначених рівнів;
- *результативний*, що містить еталонний результат діяльності Центру освітніх інновацій та передбачає порівняння його з метою і, за потреби, подальше коригування цілі та завдань такої діяльності.

Метою реалізації моделі є забезпечення цілісного розвитку творчого потенціалу вчителя під час організації методичної роботи в Центрі освітніх інновацій інституту післядипломної педагогічної освіти. Досягнення цієї мети можливе розв'язанням низки чітко визначених завдань діяльності.

Розроблена модель ґрунтується на поліпарадигмальному *методологічному підході*, що має загальногуманістичну спрямованість та об'єднує елементи знаннєвої, управлінської, культурологічної, гуманістичної, управлінської парадигм освіти, враховує низку філософських, психолого-педагогічних та управлінських *принципів* розвитку творчого потенціалу вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти й вимагає забезпечення в Центрі освітніх інновацій низки *організаційно-педагогічних умов* розвитку творчого потенціалу педагога, зміст яких розкрито в попередніх публікаціях¹⁰.

Теоретико-методологічні засади впровадження моделі реалізуються на практиці в межах змістового та діяльнісного блоків, що відображають особливості процесу розвитку творчого потенціалу вчителя за всіма його компонентами: мотиваційно-ціннісним, когнітивно-інтелектуальним, креативним, рефлексивним, організаційно-процесуальним⁹.

Зміст методичної роботи з педагогами в Центрі освітніх інновацій Інституту післядипломної педагогічної освіти спрямований на набуття вчителями комплексу знань, умінь і навичок, які надають їм можливість підвищити рівень свого творчого потенціалу в процесі активної творчої діяльності.

При цьому передбачається засвоєння педагогами відомостей про:

¹⁰ Lunina V. The Conditions for Development of Teacher Creative Potential at the Educational Innovations Center of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education / V. Lunina // London Review of Education and Science, 2015. — № 2(18), (July-December). Volume VII. «Imperial College Press», 2015. — P. 446–453.

⁹ Lunina V. The Components of Development of Teacher Creative Potential at the Educational Innovations Center of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education / V. Lunina // Massachusetts Review of Science and Technologies, 2015. — № 2(12), (July-December). Volume VI. «MIT Press», 2015. — P. 425–430.

- *загальнонаукові засади педагогічної творчості*, котрі допоможуть сформуванню цілісного уявлення про феномен творчості вчителя у світлі філософських і психолого-педагогічних учень, витоків і психологічних механізмів творчої діяльності, складові процесу творчості тощо;

- *методичні аспекти творчої діяльності педагога*, які сприятимуть набуттю знань про освітні інновації та перспективний педагогічний досвід у розрізі викладання конкретного предмета або циклу предметів, ознайомленню зі способами нестандартного розв'язання виробничих завдань, прийомами активізації творчого мислення тощо;

- *правові аспекти інноваційної та дослідно-експериментальної діяльності*, що допоможуть поглибити знання вчителів про нормативні особливості організації та проведення інноваційної й дослідно-експериментальної діяльності в галузі освіти, вимоги щодо участі у конкурсах фахової майстерності, виставках, конференціях різного рівня (міжнародні, всеукраїнські, регіональні), а також удосконалити навички розроблення відповідної нормативної документації для власних виробничих потреб.

Невід'ємною частиною методичної роботи з учителями в Центрі освітніх інновацій у межах реалізації нашої моделі є *практична підготовка до творчого розв'язання педагогічних ситуацій*, яка полягає у вдосконаленні вмінь визначати можливості для нестандартного використання навчального матеріалу й педагогічного інструментарію у власній професійній діяльності, самостійно добирати додаткову літературу з теми та відшукувати необхідну інформацію в мережі Інтернет, використовувати знання про освітні інновації та перспективний педагогічний досвід для виконання конкретного завдання або набору завдань, давати обґрунтовану оцінку ефективності своєї творчої діяльності, систематизувати та презентувати власні творчі здобутки, формулювати й узагальнювати результати професійної діяльності тощо.

Важливим елементом моделювання процесу розвитку творчого потенціалу вчителя в Центрі освітніх інновацій є використання ефективного інструментарію (методів, форм, засобів, механізмів) для досягнення поставленої мети.

Особливості змісту методичної роботи з педагогами зумовлюють застосування комплексу *методів* (класифікація за О. Пометун):

- пасивні – розповідь, лекція, демонстрація, спостереження тощо;
- активні – бесіда, дискусія, міні-дослідження, створення колективних та індивідуальних освітніх проектів, виконання ситуаційних педагогічних завдань тощо;

- інтерактивні – ділові ігри, психологічні тренінги, моделювання педагогічних ситуацій, мозковий штурм, «Акваріум», «Шість розумних капелюхів», кейс-метод, «Ажурна пилка» тощо.

З огляду на те, що розвиток творчого потенціалу педагогів у межах нашого дослідження відбувається не під час їхнього перебування на курсах підвищення кваліфікації, а в процесі методичної роботи, нами було визначено низку *форм* її організації (класифікація за Н. Волковою):

- індивідуальні – підготовка публікацій у фахових періодичних виданнях і на веб-сайті навчального закладу, індивідуальна робота з матеріалами електронних банків і баз даних, участь у реалізації проектів та дослідно-експериментальній роботі, створення авторських програм, підручників, посібників і методичних розробок, індивідуальні консультації тощо;

- групові – участь у реалізації проектів та дослідно-експериментальній роботі, створення авторських програм, підручників, посібників і методичних розробок, школи педагогічного досвіду, авторські майстерні, тимчасові творчі колективи тощо, групові консультації тощо;

- колективні – Дні аналізу та регуляції, конференції, семінари, педагогічні читання, «круглі столи», засідання методичних об'єднань, відкриті заняття та виховні заходи, виставки й експозиції, обласні педагогічні конкурси-ярмарки, конкурси педагогічної майстерності тощо.

Інтенсифікація процесу розвитку творчого потенціалу вчителя досягається завдяки використанню сучасних *засобів навчання* (класифікація за А. Хуторським):

- ідеальні – знання, уміння й навички, отримані вчителем під час професійної діяльності, а також набутий ним досвід, котрі виступають підґрунтям для подальшого вдосконалення власної педагогічної майстерності;

- матеріальні – підручники, навчальні посібники, таблиці, моделі, експонати, обчислювальна техніка, прилади, навчальне обладнання тощо.

Реалізація діяльнісного блоку моделі передбачає активізацію психологічних *механізмів* творчості:

- механізм пошуку невідомого за допомогою аналізу через синтез, який базується на включенні об'єкта у процесі мислення в нові зв'язки, унаслідок чого цей об'єкт виступає в нових якостях, котрі фіксуються в нових поняттях;

- асоціативний механізм пошуку невідомого, котрий ґрунтується на свідомому використанні аналогій (тобто виявленні схожості окремих ознак різних об'єктів), що дає змогу на основі уявлень про властивості одного об'єкта пізнання зробити припущення про властивості іншого;

- механізм пошуку невідомого за допомогою взаємодії інтуїтивного та логічного, який передбачає задіяння інтуїтивного рівня психіки під час розв'язання нестандартних завдань, знайдені способи вирішення яких згодом формалізуються на логічному рівні;

- механізм пошуку невідомого за допомогою евристичних методик, котрий вимагає організації процесу знаходження правильної відповіді за допомогою низки спеціальних запитань та відповідно до чітко окресленого плану⁵.

Ефективність здійснення методичної роботи з педагогами перевіряється в процесі *моніторингу розвитку всіх компонентів їхнього творчого потенціалу* (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивно-оцінний).

Ступінь прояву кожного компонента відстежується через вимірювання низки критеріїв його сформованості, визначених на підставі аналізу наукових праць

⁵ Рындак В. Г. Взаимодействие процессов непрерывного образования и развития творческого потенциала учителя : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / В. Г. Рындак. — Челябинск : [б. и.], 1996. — 330 с.

С. Амелюшкіної, О. Дорофєєвої, І. Дубровіної, В. Іванченко², Н. Мартишиної³,
В. Риндак⁵, І. Савельєвої та відповідно до теми нашого дослідження (табл.).

Таблиця

Критерії сформованості компонентів творчого потенціалу вчителя

Компонент	Критерії сформованості компонента
1	2
Мотиваційно-ціннісний	<ul style="list-style-type: none"> • наявність потреби в постійному саморозвитку, самовдосконаленні, самоактуалізації для виходу на новий професійний рівень; • сформованість особистих мотивів до виявів творчості у професійній діяльності; • усвідомленість мети власної творчої педагогічної діяльності; • прояв стійкого інтересу до процесу творчої діяльності; • прагнення до успіху в процесі виконання творчих дослідницьких завдань; • прагнення до спілкування з колегами щодо педагогічної творчості, до підтримання професійних контактів; • прагнення до пошуку додаткової інформації про освітні інновації та перспективний педагогічний досвід; • осмислення та особистісне прийняття ціннісної природи творчості; • визнання творчого характеру педагогічних цінностей; • наявність творчих ідеалів та образів-орієнтирів у житті і в професії
Когнітивний	<ul style="list-style-type: none"> • наявність знань про сутність педагогічної творчості, творчий потенціал особистості та особливості процесу його розвитку; • наявність знань про специфіку організації навчально-виховного процесу, що забезпечує ефективну трансляцію знань і способів творчої діяльності; • наявність знань про особливості психічних пізнавальних процесів (пам'ять, увага, уява, мислення); • гнучкість, оригінальність, нестандартність мислення; • критичність розуму, здатність до оцінних суджень; • наявність знань про провідні педагогічні концепції, авторські школи, які вбачають творчість провідною компонентою професійної діяльності вчителя, наукові галузі, пов'язані з проблемою творчості: креативна педагогіка, креативна психологія, креативна психопедагогіка тощо; • наявність знань про способи вияву творчості в процесі професійно-методичної діяльності; • ознайомленість із нормативними вимогами щодо участі у професійних конкурсах, інших методичних заходах; • ознайомленість із нормативно-правовими документами, які регламентують інноваційну та дослідно-експериментальну діяльність у галузі освіти; • наявність знань про вимоги щодо створення авторських програм, підручників, навчальних посібників тощо
Діяльнісний	<ul style="list-style-type: none"> • здатність генерувати нові ідеї, продукувати концептуальні задуми та реалізувати їх на практиці; • здатність до самостійного переносу раніше засвоєних знань і вмінь, методів наукового пізнання в нову ситуацію з опорою на досвід педагогічної діяльності; • уміння бачити альтернативу та знаходити різні способи розв'язання творчих завдань; • уміння комбінувати й перетворювати відомі засоби для нових вирішень проблеми; • створення оригінальних способів вирішення при популярності інших;

² Іванченко В. Н. Развитие творческого потенциала педагога дополнительного образования в системе повышения квалификации : автореф. дис. на соискание учен. степ. канд. пед. наук : 13.00.08 / В. Н. Иванченко ; Юж. федер. ун-т. — Ростов-н/Д, 2010. — 24 с.

³ Мартишина Н. В. Становление творческого потенциала личности педагога : монография / Н. В. Мартишина. — М. : Изд. дом Рос. акад. образования ; Москов. психол.-соц. ин-т, 2006. — 264 с.

⁵ Риндак В. Г. Взаимодействие процессов непрерывного образования и развития творческого потенциала учителя : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / В. Г. Риндак. — Челябинск : [б. и.], 1996. — 330 с.

Продовження таблиці

1	2
	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до неординарних асоціацій, здатність висувати велику кількість ідей, знаходити результат, що характеризується новизною; • уміння створювати просторові образи й оперувати ними, володіння прийомами їх створення; • уміння аналізувати, висувати й обґрунтовувати оптимальний варіант рішення; • уміння імпровізувати, здатність швидко змінювати прийоми дій відповідно до нових умов діяльності; • уміння організувати педагогічне дослідження, експеримент; • уміння прогнозувати процес власної творчої педагогічної діяльності; • здатність до передбачення часткового та цілісного результату власної творчої педагогічної діяльності; • здатність до координування власних творчих зусиль із роботою педагогічного колективу; • уміння узагальнювати і презентувати результати власної педагогічної діяльності; • уміння створювати власний продукт інтелектуальної діяльності (авторські програми, підручники, навчальні посібники, статті, проекти, моделі, експонати тощо) відповідно до сучасних досягнень психолого-педагогічної науки
Рефлексивно-оцінний	<ul style="list-style-type: none"> • діагностично обґрунтоване знання власних творчих можливостей; • систематичне використання методик самодіагностики власного рівня творчого потенціалу; • визначення рівня власної задоволеності в ситуаціях самореалізації, самоствердження, самовизначення; • уміння самостійно визначати еталон творчої діяльності на підставі аналізу сучасних досягнень психолого-педагогічної науки; • уміння порівнювати результати власної творчої діяльності з еталоном за самостійно визначеними або запропонованими критеріями з метою її корекції та самовдосконалення

Ступінь прояву критеріїв у їх сукупності є підґрунтям для визначення *рівнів творчого потенціалу* вчителя, котрі досить повно відображають характер його професійної діяльності³:

- низький, що характеризує недостатньо розвинений чи недостатньо актуалізований творчий потенціал педагога, слабку сформованість усіх або більшості його компонентів;

- середній, який вказує на певною мірою сформований чи актуалізований творчий потенціал учителя, часткову сформованість всіх або деяких його компонентів;

- достатній, котрий відбиває суттєво розвинений чи актуалізований творчий потенціал педагога, відчутну сформованість усіх або більшості його компонентів;

- високий, що свідчить про значно розвинений чи повністю актуалізований творчий потенціал учителя, цілісну сформованість усіх його компонентів.

Очікуваний результат упровадження розробленої нами моделі представлено в результативному блоці й визначено як цілісний розвиток творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій Інституту післядипломної педагогічної освіти. Зазначений блок передбачає також обов'язкове порівняння

³ Мартишина Н. В. Становление творческого потенциала личности педагога : монография / Н. В. Мартишина. — М. : Изд. дом Рос. акад. образования ; Москов. психол.-соц. ин-т, 2006. — 264 с.

результату з поставленою метою, що дає можливість коригувати раніше сформульовані цілі та відбиває сутність моделювання відкритих систем.

Отже, модель розвитку творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій Інституту післядипломної педагогічної освіти є не просто сукупністю складових, а цілісною педагогічною системою, спрямованою на досягнення мети, яка співвідноситься з результатом діяльності та забезпечується виконанням низки поставлених завдань.

Висновки

Аналіз наукової літератури став підґрунтям для висновку про те, що моделювання розвитку творчого потенціалу вчителя в Центрі освітніх інновацій Інституту післядипломної педагогічної освіти має враховувати особливості складних відкритих соціально-педагогічних систем.

Модель розвитку творчого потенціалу вчителя на основі роботи Центру освітніх інновацій Інституту післядипломної педагогічної освіти містить цільовий, теоретико-методологічний, змістовий, діяльнісний, рефлексивно-оцінний та результативний блоки, які репрезентують мету, завдання діяльності, методологічні підходи, принципи, організаційно-педагогічні умови, зміст, методи, форми, засоби методичної роботи та механізми розвитку творчого потенціалу педагога, моніторингові процедури щодо розвитку творчого потенціалу вчителя за його компонентами відповідно до визначених рівнів, а також прогнозований результат діяльності Центру освітніх інновацій.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі

Перспективними напрямками подальших наукових розвідок є розроблення методичних рекомендацій щодо впровадження моделі розвитку творчого потенціалу вчителя у практику роботи закладів післядипломної освіти України, визначення методів і засобів діагностування рівнів творчого потенціалу вчителя.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія освіти / голов. ред. В. Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
2. Иванченко В. Н. Развитие творческого потенциала педагога дополнительного образования в системе повышения квалификации : автореф. дис. на соискание учен. степ. канд. пед. наук : 13.00.08 / В. Н. Иванченко ; Юж. федер. ун-т. — Ростов-н/Д, 2010. — 24 с.
3. Мартишина Н. В. Становление творческого потенциала личности педагога : монография / Н. В. Мартишина. — М. : Изд. дом Рос. акад. образования ; Москов. психол.-соц. ин-т, 2006. — 264 с.
4. Пуцов В. І. Що далі? Післядипломна освіта – складна, відкрита і динамічна система / В. І. Пуцов // Управління освітою. — 2002. — № 6(30). — С. 9–12.
5. Рындак В. Г. Взаимодействие процессов непрерывного образования и развития творческого потенциала учителя : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / В. Г. Рындак. — Челябинск : [б. и.], 1996. — 330 с.

6. Сабатовська І. С. Модель особистості та соціальна спрямованість діяльності майбутнього фахівця / І. С. Сабатовська // Проблеми сучасної педагогічної освіти : зб. наук. пр. — Ялта : РВВ КГУ, 2013. — Вип. 38, ч. 2. — С. 24–30. — (Серія «Педагогіка і психологія»).

7. Теорія та практика управління професійним розвитком науково-педагогічних та педагогічних працівників в умовах трансформаційних змін в освіті: кол. монографія / Є. Р. Чернишова, Л. М. Колосова, Н. В. Любченко, М. Е. Морозова ; за наук. ред. Є. Р. Чернишової. — Луцьк : Вежа-Друк, 2015. — 296 с.

8. Устинова Н. В. Розвиток творчого потенціалу вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук / Н. В. Устинова ; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. — К., 2006. — 21 с.

9. Lunina V. The Components of Development of Teacher Creative Potential at the Educational Innovations Center of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education / V. Lunina // Massachusetts Review of Science and Technologies, 2015. — № 2(12), (July-December). Volume VI. «MIT Press», 2015. — P. 425–430.

10. Lunina V. The Conditions for Development of Teacher Creative Potential at the Educational Innovations Center of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education / V. Lunina // London Review of Education and Science, 2015. — № 2(18), (July-December). Volume VII. «Imperial College Press», 2015. — P. 446–453.

Lunina Viktoria Yuriivna

MODELLING OF THE TEACHER CREATIVE POTENTIAL DEVELOPMENT BASED ON WORK OF THE EDUCATIONAL INNOVATIONS CENTER OF THE INSTITUTE OF POSTGRADUATE PEDAGOGICAL EDUCATION

The article deals with the actual problem of the teacher creative potential development in the system of postgraduate education. The peculiarities of using the method of modelling in pedagogical researches and the demands on creating models have been discussed.

After investigating a range of science works on the topic, the author has built up the model of the teacher creative potential development based on work of the Educational Innovations Center of the Institute of Postgraduate Pedagogical Education; the essence of its blocks also has been validated. The model passes general standards for modelling open complex social and pedagogical systems.

The model consists of six blocks: the Goal; the Theory and Methodology; the Essence; the Activity; the Reflection and Evaluation; the Result. The author has characterized the goal, tasks, methodological approaches, principles, essence,

methods, forms, resources of methodical training and psychological mechanisms of the teacher creative potential development. The monitoring procedures for the object of research and the expected result for the activity of the Educational Innovations Center have been discussed too.

The blocks of the Essence and the Activity, which represent the peculiarities of the teachers' training, have been itemized. The author tables the criterias of formation of teacher creative potential for each component of the concept (the Motivation and Axiology; the Cognition; the Activity; the Reflection and Evaluation). The complex criterias have been used as a basis for evaluation the general level of teacher creative potential (low, average, normal, high).

The research perspectives are determined as creating methodical recommendations for using the model at institutes of postgraduate pedagogical education in Ukraine and selecting methods and forms of gauging levels of teacher creative potential.